

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PALIČKOVANÁ KRAJKA

Projekt
TECHNIKA MÁ ZELENOU
CZ.1.07/1.3.00/48.0026

Příjemce dotace:
Centrum rozvojových aktivit Unie zaměstnavatelských svazů ČR
Na Pankráci 1618/30, 140 00 Praha 4
IČ: 41694287

Spolufinancováno z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR

OBSAH

Paličkování	3
Pomůcky a materiál	4
Příprava	6
Základní techniky	8
Řetízek	9
Pláténko	10
Výrobky z řetízku	14
Volné tvary	18
Práce ve skupině	19

PALIČKOVÁNÍ

Paličkování je velice stará technika, která slouží k výrobě krajek. Krajkami se zdobily oděvy a později bytové textilie.

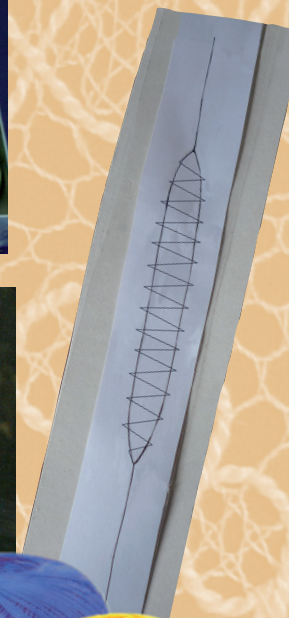
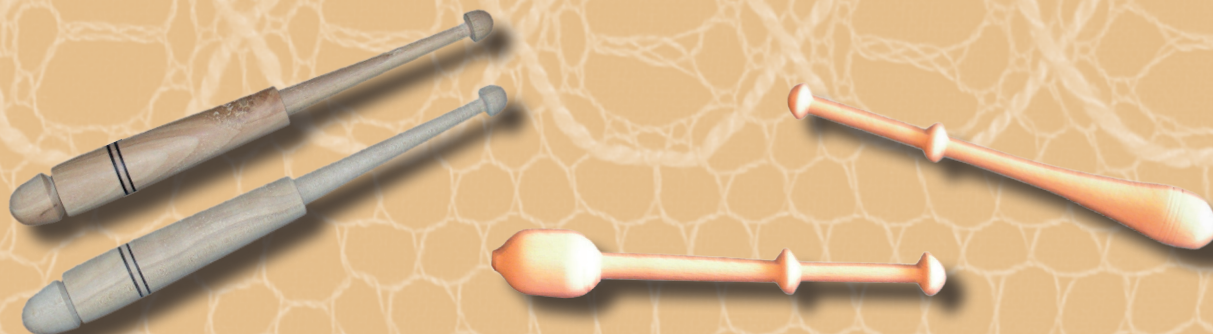
Dnes se technikou paličkované krajky vyrábějí nejenom oděvní doplňky, ale také bytové doplňky, různé ozdoby a šperky. Oblíbená je tato technika také k vytváření obrázků – od malých motivků po velké kompozice.

Paličkování je technika poměrně složitá. Vyžaduje velký stupeň koordinace pohybů, dobrou motoriku a soustředěnost.

V semináři se seznámíte se základy této techniky a s náměty, jak ji přiblížit dětem.

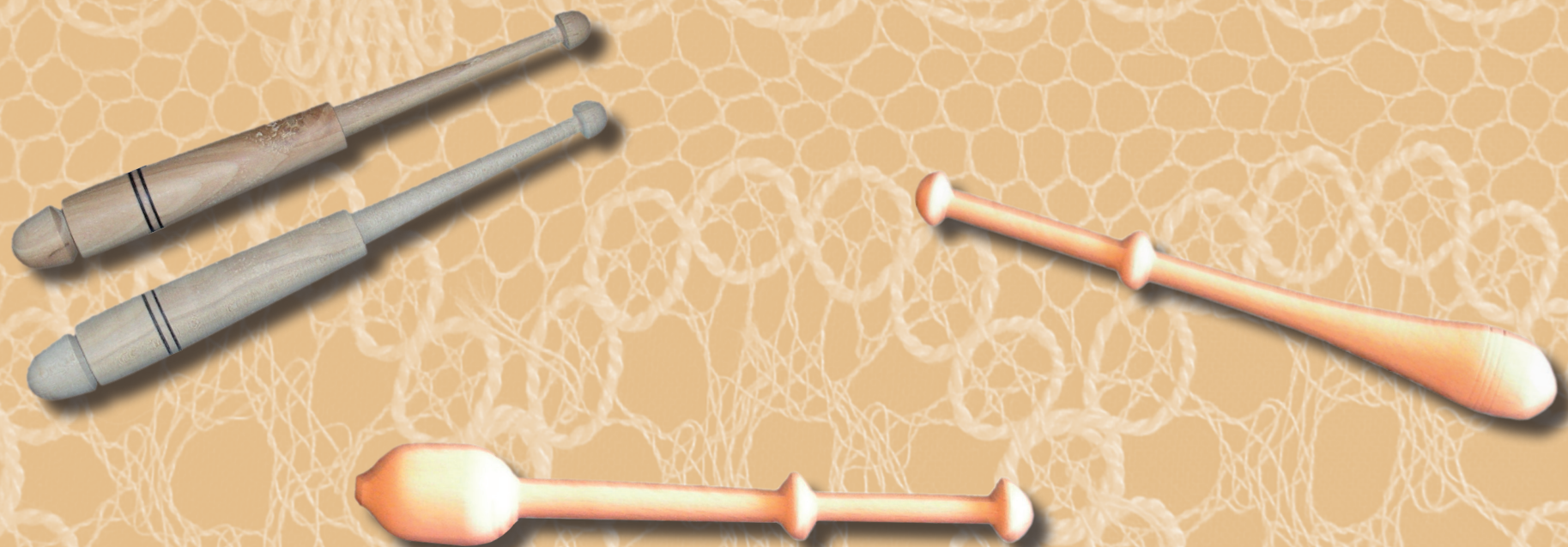
POMŮCKY

- Paličky
- Příze
- Herdule (váleček)
- Stojánek nebo košík na držení herdule
- Předkreslený vzor (podvinek)
- Tvrdší papír ve velikosti vzoru
- Průhledná široká lepící páska nebo tapeta
- Nůžky
- Špendlíky
- Škrobové tužidlo

PALIČKY

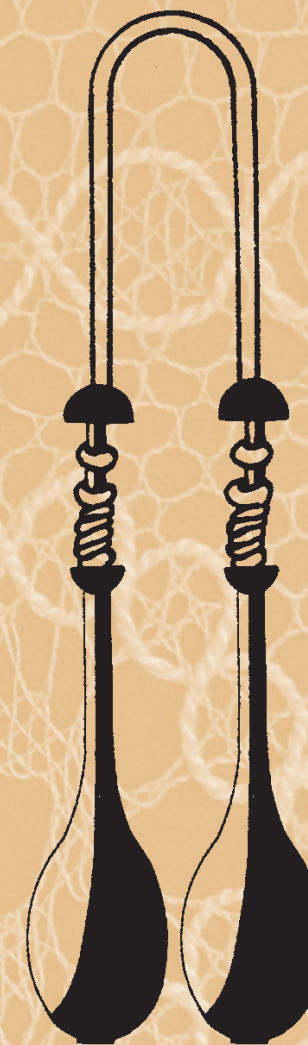
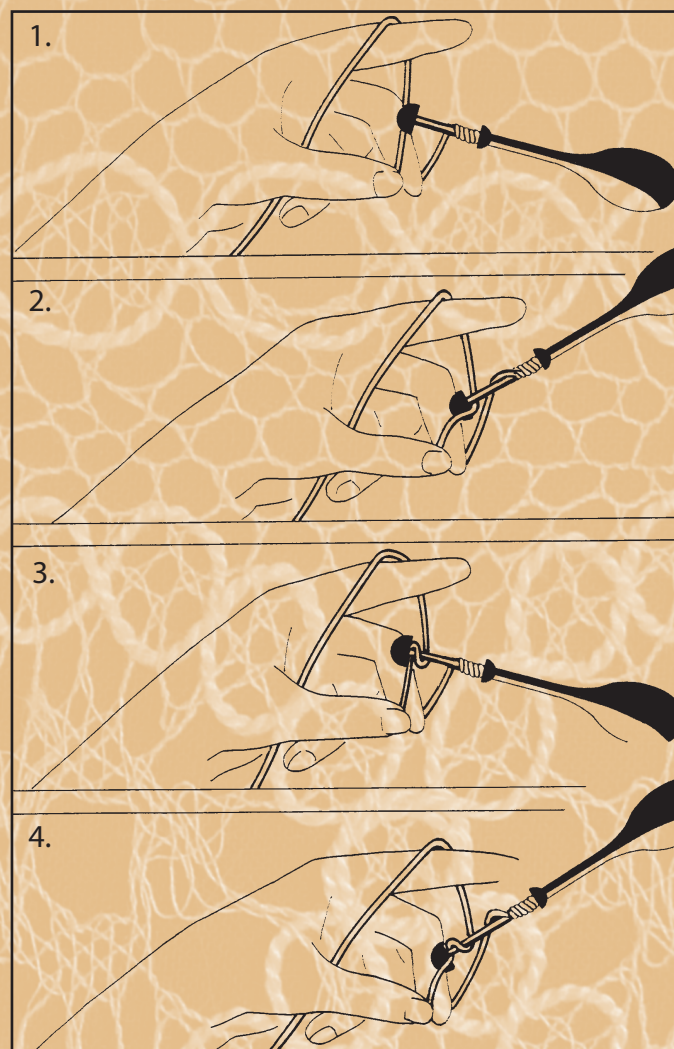
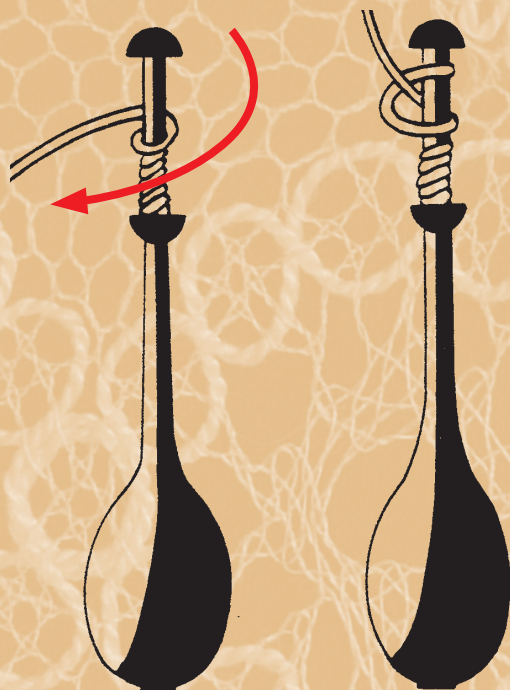
Paličky jsou dvojího typu: paličky s pláštěm nebo bez pláště. U plášťových paliček navíjíme přízi na spodní část paličky a pláštík ji překrývá. Tyto paličky jsou více vhodné pro práci s tenkou přízí. Pro práci s dětmi se lépe hodí paličky bez pláště, protože mají jednodušší způsob navíjení. Přízi navíjíme na horní část paličky. Samotná technika práce s oběma typy paliček zůstává stejná.

PŘÍPRAVA – NAVÍJENÍ PALIČEK

Na paličky navineme přízi. Paličky navijíme po párech – na jedné niti visí na každém konci jedna navinutá palička. Přízi na paličku navijíme směrem zprava doleva a zajistíme uzlíkem.

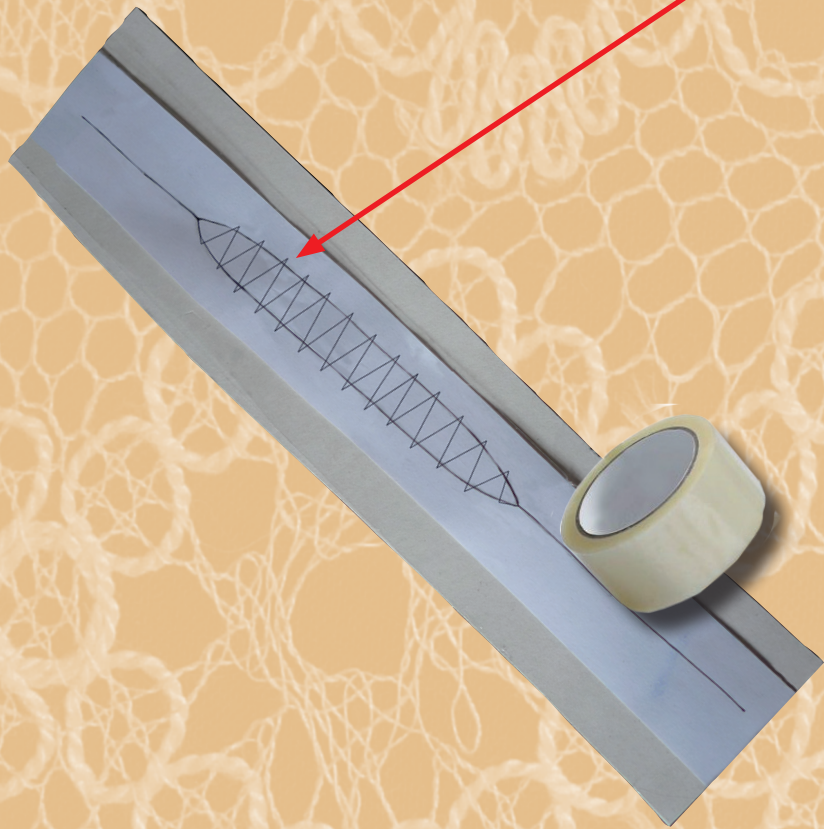
Uzlík vážeme takto:
přízi vedeme přes ukazovák levé ruky a přidržíme palcem a prostředníkem (obr. 1). Nit, která vede od ukazováku, seshora nabereme na paličku (obr. 2), ještě jednou nabereme (obr. 3) a smyčku utáhneme.

PŘÍPRAVA VZORU

Nakreslený vzor podložíme tvrdším papírem a přelepíme průhlednou lepící páskou nebo průhlednou samolepící tapetou, aby se krajka od kresby neušpinila.

Při paličkování zapichujeme špendlíky do špiček vyznačeného vodivého páru.

Připravený podvinek pevně připícheme na herduli.

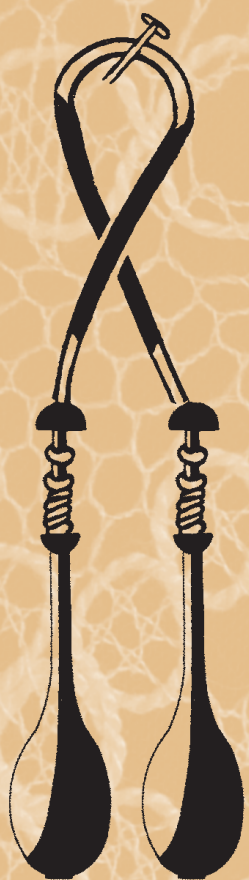

ZÁKLADNÍ TECHNIKY

Základními úkony pro techniku paličkování jsou **kroucení** a **křížení**.

Kroucení

– pravá palička jde přes levou

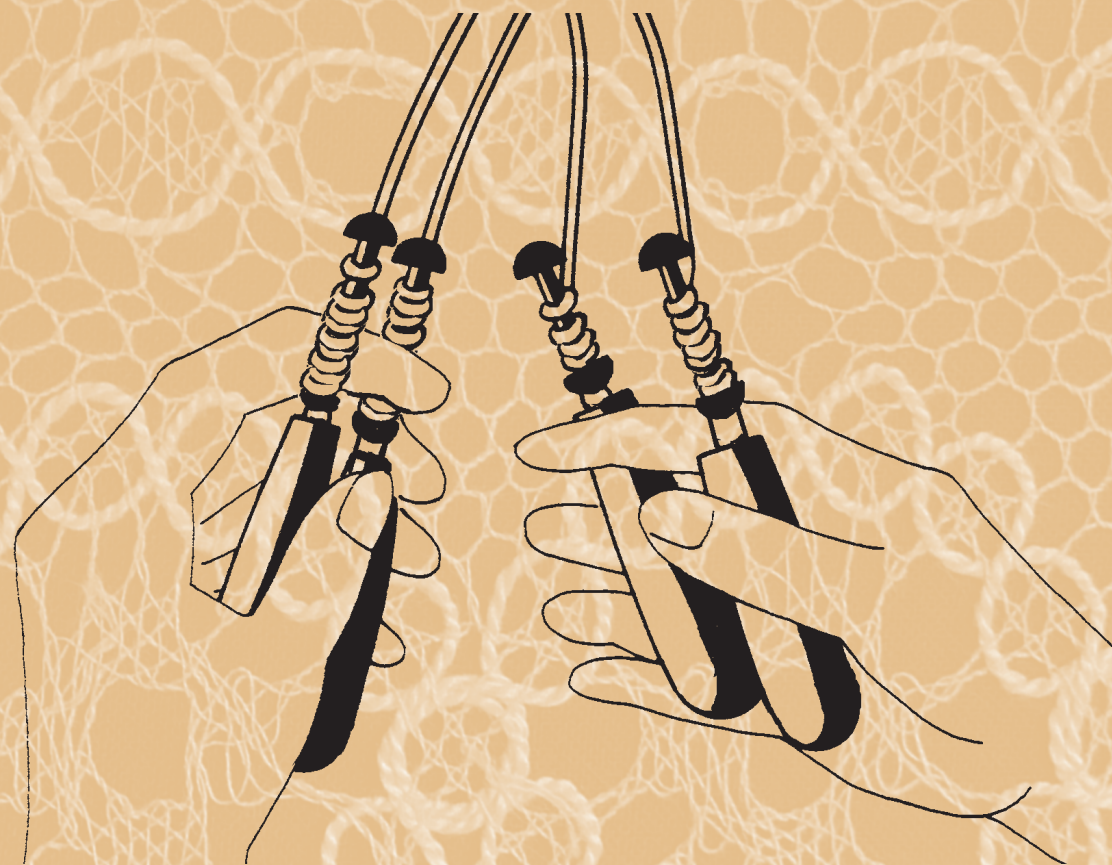

Křížení

– levá palička jde přes pravou

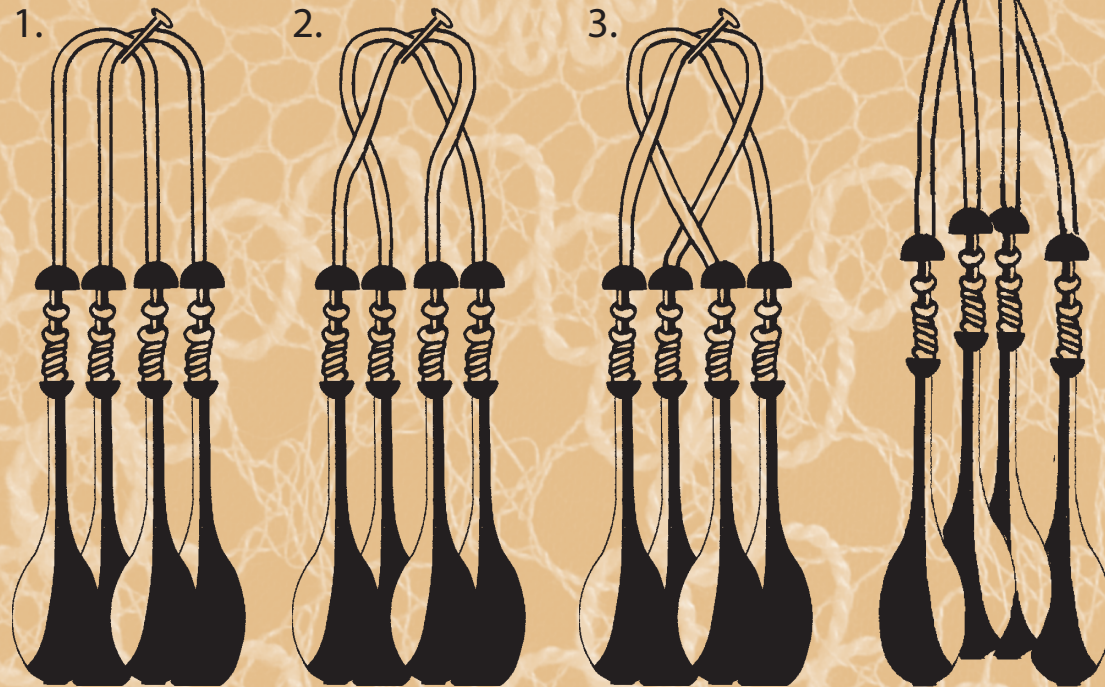

Držení paliček

PALIČKOVÁNÍ ŘETÍZKU

1. navěsíme 2 páry navinutých paliček na 1 špendlík
2. zkroutíme paličky v pravé ruce
3. zkroutíme paličky v levé ruce
4. dvě prostřední paličky zkřížíme
4. postup stále opakujeme, dokud nemáme požadovanou délku řetízku

PALIČKOVÁNÍ PLÁTNA

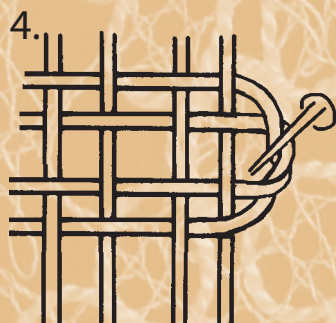
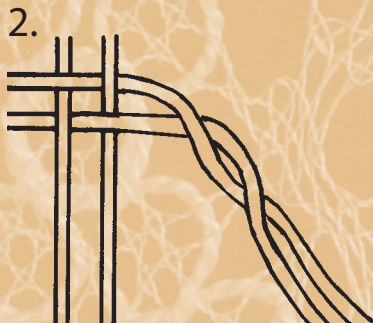
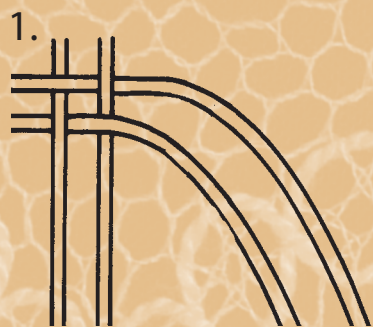
1. navěsíme 1 pár navinutých paliček na špendlík svisle, druhý pár prohazujeme ve vodorovné řadě (tzv. vodivý pár)

plátno: křížíme prostřední pár – kroutíme levý i pravý krajní pár – znovu křížíme prostřední pár

2. na konci řady vodivý pár zkroučíme (raději 2x)

3. vodivý pár otočíme kolem špendlíku a stejným způsobem paličkujeme řadu zpět

4. můžeme mít i více svislých párů

NÁRAMEK Z ŘETÍZKU

Budeme potřebovat:

- bavlněnou silnější přízi (Scarlet apod.)
- 2 páry paliček s navinutou přízí
- různobarevné dřevěné korálky s větší dírkou

Postup práce:

Na špendlík navěsíme 2 páry paliček.
Paličkujeme řetízek v délce cca 25 cm.
Po upaličkování požadované délky paličky odstříháme a řetízek zakončíme uzlem.
Řetízek sejmeme ze špendlíku, navlečeme na něj korálky, a také druhý konec zakončíme uzlem.

Náramek zavazujeme na mašličku.

PŘÍVĚSEK S ROLNIČKOU NEBO S KORÁLKEM

Budeme potřebovat:

- bavlněnou silnější přízí (Scarlet apod.)
- 2 páry paliček s navinutou přízí
- kovový kroužek na klíče
- rolničku

Postup práce:

Kovový kroužek připevníme několika špendlíky na herduli.

Liščí smyčkou připevníme ke kroužku dvě přehnuté příze (budeme mít celkem 4 konce).

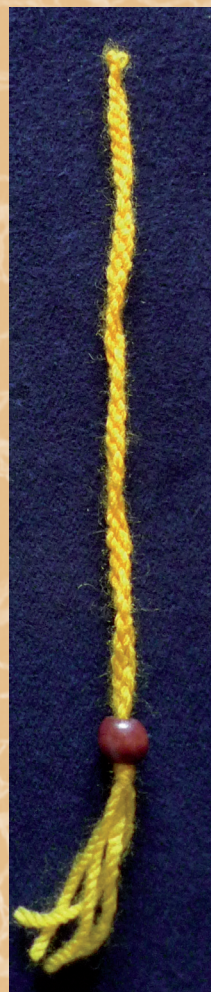
Každý konec příze navineme na jednu paličku.

Paličkujeme řetízek.

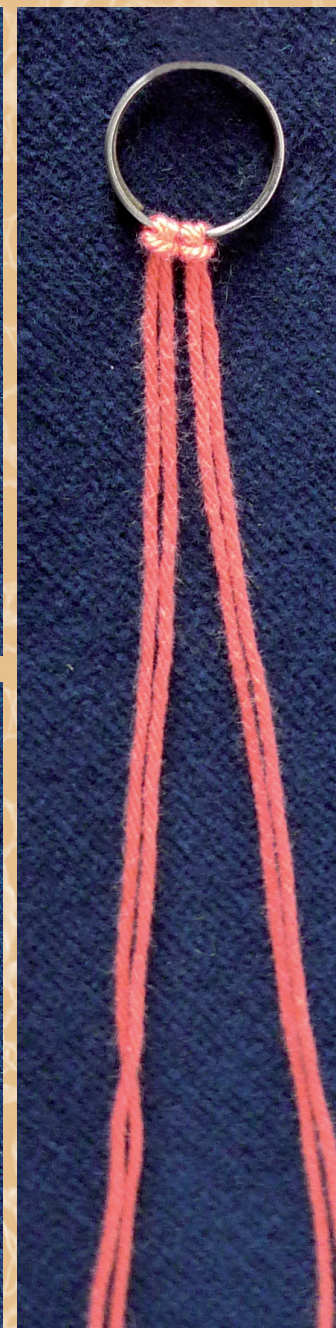
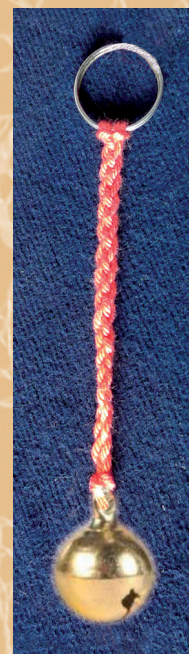
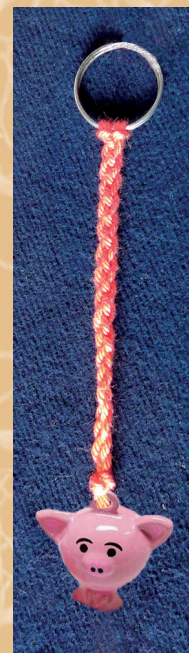
Po upaličkování požadované délky paličky odstříhneme, 2 konce necháme delší a řetízek zakončíme uzlem.

Na delší konce přivážeme rolničku, pevně zauzlujeme a konce odstříhneme.

Místo rolničky můžeme na řetízek navléknout jeden nebo více korálek a konce svázat do střepečku.

Liščí smyčka

NÁRAMEK – COPÁNEK – ZE 3 ŘETÍZKŮ

Budeme potřebovat:

- 3 barvy vzájemně ladící bavlněné silnější příze (Scarlet apod.)
- po 2 párech paliček od každé barvy s navinutou přízí

Postup práce:

Upaličkujeme 3 řetízky v délce cca 25 cm.

Konec jednoho řetízku necháme delší.

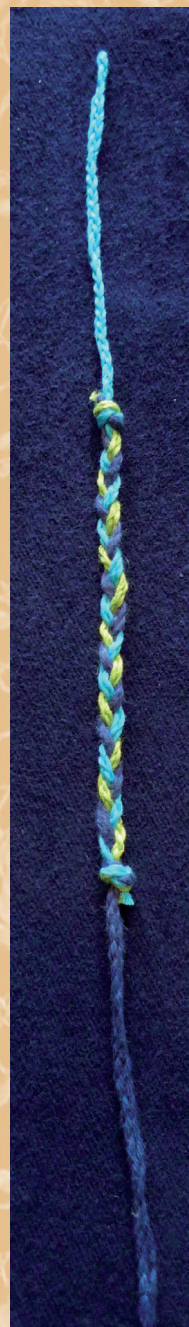
Řetízky spojíme uzlem.

Spleteme z nich copánek.

Copánek zakončíme uzlem.

Jeden řetízek necháme delší, ostatní zastříháme za uzlem.

Náramek zavazujeme na mašličku z řetízků.

PLÁTĚNÝ NÁRAMEK ZE 2 PÁRŮ

Budeme potřebovat:

- 2 barvy vzájemně ladící bavlněné silnější příze (Scarlet apod.)
- po 1 páru paliček od každé barvy s navinutou přízí

Postup práce:

Upaličkujeme asi 10 cm řetízku ze dvou barev příze.

Jeden z párů si zvolíme za vodivý a tím procházíme svislý pár plátnem.

Vodivý pár na konci každé řady zkroutíme okolo špendlíku a upaličkujeme další řadu.

Svislý pár po každé řadě krotíme.

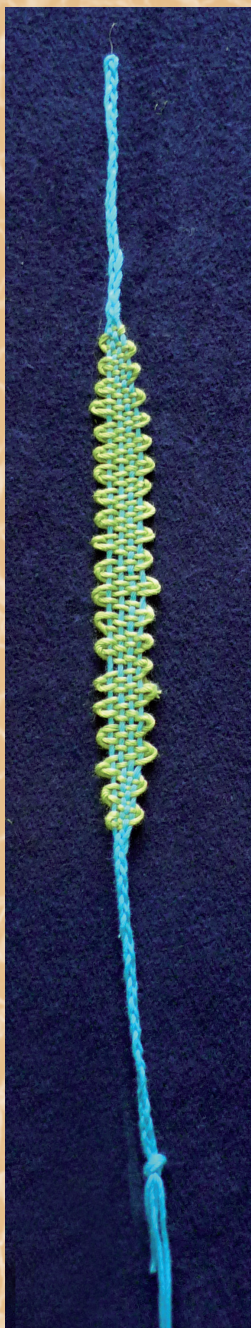
PLÁTĚNÝ NÁRAMEK ZE 3 PÁRŮ

Budeme potřebovat:

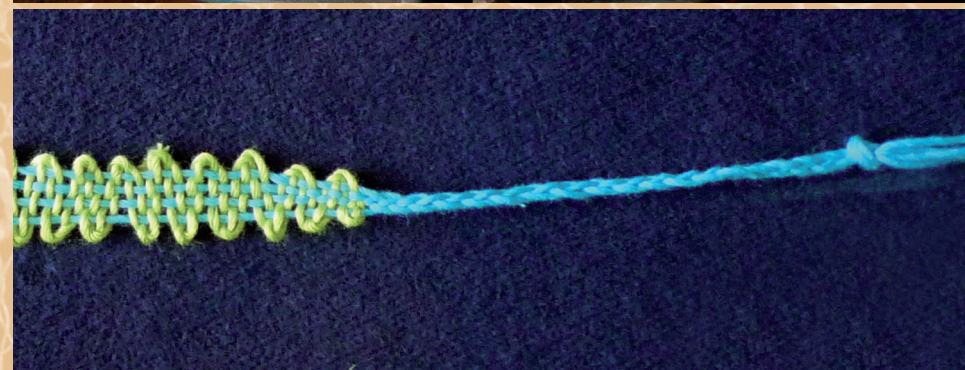
- 2 barvy vzájemně ladící bavlněné silnější příze (Scarlet apod.)
- 2 páry paliček od jedné barvy s navinutou přízí
- 1 pár paliček s odlišnou barvou příze

Postup práce:

1. Upaličkujeme řetízek v délce cca 10 cm.
2. Na špendlík zapíchnutý vedle řetízku navěsíme odlišně barevný pár (vodivý).
3. Vodivým párem projdeme svislé páry – plátnem.
4. Na konci řady zkroutíme vodivý pár okolo špendlíku...
5. ...a paličkujeme stejným způsobem zpět.
6. Na konci řady opět zkroutíme vodivý pár kolem špendlíku...
7. ... a celý postup stále opakujeme.
8. Na konci náramku vodivý pár ukončíme uprostřed řady a odložíme.
9. Ze zbylých párů upaličkujeme asi 10 cm dlouhý řetízek a zakončíme uzlíkem.

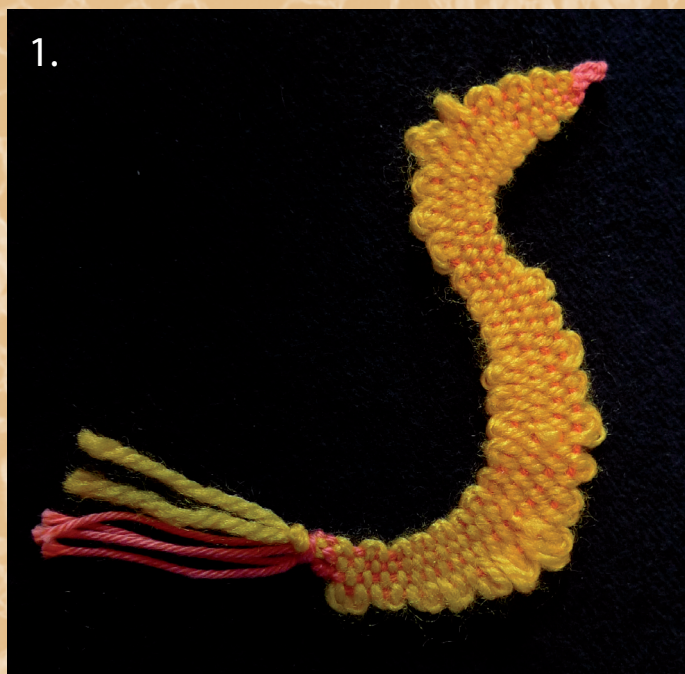
Po dokončení náramek přetřeme štětečkem se škrobovým tužidlem. Necháme zaschnout a teprve potom odšpendlíme z herdule.

VOLNÉ TVARY

Volné tvary slouží k vyzkoušení techniky – k výuce začínání, zatáčení, rozšiřování, ukončování...

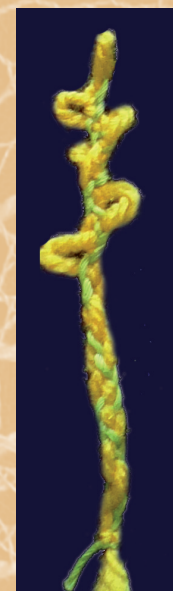
Mohou se paličkovat volně – jen na předkresleném obrysu, nebo s vyznačeným vodivým párem.

1.
 - začínáme z řetízku (zobáček)
 - přidáme vodivý pár (silnější vlna)
 - paličujeme prohnutý tvar
 - páry ukončíme svázáním do uzlu (ocásek)

2.
 - začínáme z řetízku a hned přidáme vodivý pár
 - tvar postupně rozšiřujeme – v několika posledních řadách kroutíme vodivý pár
 - vodivý pár vyvedeme doprostřed a pokračujeme řetízkiem, ukončíme do uzlu

3.
 - začínáme z řetízku dvou barev
 - po několika řetízcích obtočíme jednu nit kolem špendlíku
 - pokračujeme řetízkiem
 - ukončíme do uzlu

2.

PRÁCE VE SKUPINĚ

K zaměstnání celé skupiny dětí se dobře hodí sestavování kompozice z upaličkových tvarů. Pro kompozici se dají využít jednoduché vzorníčky i zkoušky, které jsme vytvořili již dříve, i ne zcela povedené tvary.

Samotné paličkování vyžaduje koordinaci a soustředění, které dobře uvolníme následným vyhledáváním asociací v upaličkových kouscích a jejich sestavováním do celků. Rozvíjí se tím také fantazie a kombinační schopnosti.

SESTAVOVÁNÍ TVARŮ A ADJUSTACE

Budeme potřebovat:

- barevný karton
- tyčinkové lepidlo nebo oboustranou lepicí pásku
- upaličkové vzorky
- kliprám

Postup práce:

Na papír vyskládáme upaličkové kousky a sestavíme je do kompozice.

Pak je přilepíme v několika místech tyčinkovým lepidlem nebo kousky oboustrané lepicí pásky a vložíme do kliprámu.

The background features a repeating pattern of white lace on an orange background. The lace consists of a fine, regular grid of small hexagonal or circular holes, with larger, more decorative circular motifs interspersed. The overall effect is a delicate, textured border or fabric-like appearance.

Rok vydání: 2015

Metodiku zpracovala:
akad. mal. Alina Jašková